

Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában.
Hiszek egy Isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában. Amen.

Ára: 10 fillér.

DEBRECZENI UJSÁG

SZERKESZTŐSEG-KIADÓHIVATAL
FERENCZ JÓZSEF-ÚT 56. SZÁM.
TEL.: 21-90. ÉJJEL 10-TÓL 23-48.

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGÉSZ ÉVRE 30 PENGŐ, FÉL
ÉVRE 15 PENGŐ, HAVONTA 2.50 P

(TRIANON 21.) 1940 SZEPTEMBER 17, KEDD

KER. POLITIKAI NAPILAP

XLIV. EVFOLYAM, 111. SZÁM

A visszatért Kolozsvár hódolata a Kormányzó előtt

Soha nem látott pompával és lelkesedéssel ünnepelte ma Erdély fővárosa felszabadítóját -- Százezres tömeg ujjongva éltette a diadalmas magyar honvédséget

Horthy kormányzó: Ennek a felszabadult földnek szenvedése véget ért
Teleki miniszterelnök: A magyar haza a legigazabb, a legjobb anya

A Debreczeni Ujság-Hajdúföld tudósítójának helyszíni riportja

Kolozsvár, szeptember 16. (A Debreczeni Ujság-Hajdúföld kiküldött munkálarsától.) Leirhatatlan örömmámorban ünnepelte vasárnap Kolozsvár és a visszatért erdélyi részek odasereglett százezres magyarsága Magyarország Országviszasszerző Kormányzóját, vitéz nagybányai Horthy Miklóst, aki a történelmi magyar város, Erdély fővárosának főteréről intőzött szótát a megnagyobbodott 14 milliós ország népéhez. Elsősorban Kolozsvárnak és a 22 éves rabság alól felszabadult Székelyföldnek összesereglett magyarsága ünnepelt ezen a napon Mátyás király szobra tövében és a Szent László székesegyház előtti hatalmas térségen, de a boldog testvéri örömmünnepből kivette részét sokezer ember az anyaországból is, hiszen három különvonat vitte a törvényhozás tagjait a magyar közélet reprezentánsait, a történelmi ünnepszinterére, s ezenkívül a gépjárművek

egész áradatával érkeztek Kolozsvárra azok a szerencsések, akik hivatalos megbízatással, vagy hivatásukból kifolyólag ott kellett, hogy legyenek ezen az örökké felejthetetlen ünnepen. A magyar sajtó kiküldötteinek sorában részt vett a világraszóló fényes ünnepelő Kolozsvár nagy napján a Debreczeni Ujság-Hajdúföld főszerkesztője is. Szombaton este 9 órakor érkezünk meg az ünnepi mámor lázas izgalmában ragyogó fényben várakozó történelmi városba. A késő esti órák ellenére hőmpolygó néparadat töltötte be a fényesen kivilágított Kolozsvár tereit és utcáit. A környékről már idesereglettek az erdélyi magyar, székely falvak ünneplőruhás, zászlós küldöttségei. A szállodák, éttermek zsúfolásig teltek a vendégekkel, de ilyen hatalmas tömeg elszállásolása csak úgy volt lehetséges, hogy a kulturális és egyházi intézmények, iskolák is rendelkezésre bocsájtották termeiket.

zető útvonal és a hatalmas Mátyás-tér szorongásig megtelt legalább százezer főnyi ünneplő magyarral. Az ablakokban, erkélyeken, sőt a háztetőkön is feketéllett a sokaság. A Kormányzó arcképe díszítette a falakat, a magyar, német és olasz nemzeti lobogók erdejével együtt.

Gróf Teleki Pál miniszterelnök már tíz óra előtt elfoglalta helyét a díszemlényen gróf Csáky István külügyminiszterrel és a kormány többi tagjaival. Egmásután vonultak fel a díszmagyaros közéleti vezérférfiak, s az ismertebb személyiségeket lelkes éljenzéssel fogadták. Különösen felharsant a tömeg üdvözlőgása, amikor Erdmannsdorff német követ és Talamó márkai olasz követ érkezett meg diplomata díszben. Ütemes Hitler-Duce kiáltások töltötték be a hatalmas tereket, s Kolozsvár népe alig győzött betelni a szebbnél szebb látványossággal, a katonai

attasék színpompás egyenruhával és a tábornoki kar gyönyörű attiláinak színpompás sokaságával.

A tomboló lelkesedés tetőfokára hágott, amikor a Kormányzó autója befutott a főterre. A Kormányzó hitvesével együtt érkezett Werth Henrik gyalogsági tábornok, a honvédezerkar főnöke és vitéz Bartha Károly honvédelmi miniszter jöttek a következő autón. Amikor a Főméltóságú pár kilépett a autóból, egetverő éljenzés harsant fel a térségen. A Főméltóságú pár fellépett a díszemlényre, ahol gróf Teleki Pál miniszterelnök köszöntötte. Az egetverő éljenzés csak akkor halkult el, amikor a díszemlényen szemben álló énekhar a Himnusz intonálta. A magyar imádság fennsleges akkordjait átvette az egész tömeg és felszabadult lélekkel énekelte Kolozsvár népe a huszonkét évig tiltott nemzeti imát.

Kolozsvár ünnepi pompában

A főtéren már készen állott vasárnap hajnalra a Kormányzó díszsátora és a körülötte emelt tízezrek elhelyezésére alkalmas tribün. az utcákon pedig megindult a népvándorlás már kora reggel a főter felé, hogy mindenki helyet biztosítson magának. Színes, ragyogó képet nyújtott már ekkor is a város, hiszen egymás után masíroztak a díszőrségre felsorakozó katonai, csendőr és rendőr alakulatok, közben pedig a festői szép magyar viseletű csoportok tették felejthetetlenül színessé a korán ébredő kolozsvár verőfényes reggelét. Szinte alig tudott az ember eligazodni a nagy sokaságban, csak amikor elvegyült a ragyogó arcú ünneplő emberek között, akkor látszott meg, hogy az örömmámor mellett sok százak és ezrek szemében könny és szomorúság is ül. A mekkültek ezrei is ott szorongtak ugyanis az ünneplő tömegben. A szomszédos Tor-dáról, a szintiszta magyar városból, mely román uralom alatt maradt, jóformán

mindenki átmenekült Kolozsvárra, de százával voltak Brassóból, Temesvárról, Aradról és a többi magyar városból is. Ezek a csoportok városuk nevét jelző táblákkal vonultak fel, hogy megláthassák Magyarország Kormányzóját s a kolozsvári illetékes vezetőkörök számítása szerint legalább 30 ezerre rug azoknak a száma, akiket ismét kiüldözött otthonukból a románok túlzó sovinizmusa. Beszéltünk aradi, temesvári, brassói magyar fiúkkal, egyetemi hallgatókkal, diákleányokkal, kik szüleikkel együtt kénytelenek voltak elhagyni hajlékaikat. Kolozsvár magyar vendégszeretete ideiglenes otthont nyújtott számukra s az odaát maradt magyar intelligenciának a fiatalsága most a kolozsvári internátusokban, szeretetotthonokban, a katolikus Marianumban és a református Szeretetházban kapott munkát és elhelyezést.

Fél 11 órára volt kitűzve a Kormányzó érkezése s a pályaudvartól a főterig ve-

Teleki miniszterelnök köszöni a Kormányzót

A Himnusz elhangzása után Teleki Pál gróf miniszterelnök lépett a Kormányzó úr elé és a következő beszédben üdvözölte Magyarországot legfőbb Hadurát:

— Mint Magyarország ezidőszerinti első tisztviselőjének, enyém a kötelesség és e címen a magas jog is, hogy elsőként köszönthessem ebben a történelmi pillanatban és ezen történelmünk megszentelt helyen Magyarország Országviszasszerző kormányzóját (viharos éljenzés) és a visszatért országrészek népét és földjét együttesen, egységbe összefogva. (Eljenzés). Köszönjük Főméltóságodnak, — köszönjük az egész nép nevében, — hogy eljött közénk Szegedre bátran és erős hittel. Köszönjük, hogy kitarott élünkön erős bizalommal és vezet bennünket. Köszönjük e föld magyarságának azt, hogy

kitarott itt apáink sírja felett ezen a földön, amelyet mi műveltük és munkálni akartuk és abban a levegőben, amelyről azt akarjuk, hogy gyermekeink szívják magukba. Az egész magyarságnak széles e világon ideszáll most minden gondolata, hol fájdalmas, hol ujjongó örömmel. Az egész magyarság keblére öleli ezt a visszatért magyarságot, de magához öleli azokat a népeket is, amelyek a magyarsággal együtt ezen a földön éltek, akiknek apáik, nagyapáik itt éltek.

— Ismerem ezt a népet, Főméltóságú Uram. Ez a nép jó. Öregje várt, fiatalja pedig meg fogja tanulni, hogy a magyar haza a legigazabb, a legjobb anya. (Nagy éljenzés és taps.) Némelyek vétkeztek ez ellen a magyar anya ellen; ezeket a vét-

A Kormányzó a díszpályában

Egy tankoszlop felvonulása a Kormányzó előtt

A németek használhatatlanná tették London tiz legfontosabb repülőterét

Az angol főváros ipari munkásságának egy része hajléktalanná vált — Göring vasárnap éjjel egy új mintájú bombavető gépen London fölé repült

Olaszország megkezdte nagyszabású egyiptomi offenzíváját

Berlin, szeptember 16. A véderő főparancsnoksága közli:

Szeptember 15-én és a 16-ára virradó éjszaka igen rossz időjárási viszonyok mellett tovább folytattuk London ellen a megtorló repüléseket. Harci repülőgépek dokk- és kikötőberendezéseket támadtak meg, a bromleyi gázműveket nagyméretű bombával találták el, egy olajraktárt felgyújtottak és Woolwichban, valamint más városrészekben találatokat értek el a pályaudvarokon, valamint hadászati fontos ipari berendezéseken. Ezeknek a támadásoknak során heves légi harcokra került sor. A doveri és a portlandi kikötőberendezéseket — ahol egy olajtelep kigyulladt — valamint a southamptoni repülőgépvárakat is bombákkal árasztottuk el.

Az ír, valamint a skót és az angol keleti partokonál több hajókisérlet ellen végrehajtott támadás során sikerült két kereskedelmi hajót összesen 18.000 brutto regisztertonna tartalommal elsüllyeszteni, egyet felgyújtani és egyet súlyosan megrongálni. Egy másik 8000 brutto regisztertonna kereskedelmi hajót az éjszaka a Csatornában elsüllyesztünk.

Liverpool és Birmingham bombázása

Hadirepülőgép-kötélekek éjszakai támadást intéztek Liverpool és Birmingham ellen. Itt is sok tűz keletkezett.

Az angol kikötők elaknásítása tovább folyik.

Az angol repülőgépeknek azt a kísérletét, hogy az elmúlt éjszaka a birodalom fővárosát megtámadják, megelcsúsztottuk. Nyugat-Németország néhány városában bomák estek lakónegyedekre. Ez alkalommal egy helységben több ház összeomlott és egy iskola kigyulladt. Két polgári személy meghalt, többen megsebesültek.

A léghátrító tüzéség és az éjszakai vadászgépek egy-egy repülőgépet lelőttek.

A haditengerészet kikötővédő és előrhajóinak sikerült a La Manche csatorna partjánál három ellenséges repülőgépet lelőni. Az ellenség összes vesztesége vasárnap 79 repülőgép volt. Negyvenhárom repülőgépünk hiányzik. (MTI)

Sollumon túl folyik az olasz előnyomulás

Valahol Olaszországban, szeptember 16. Az olasz főhadiszállás 101. közleménye: Előőrseink elfoglalták Sollumot és tovább nyomultak előre. Mintegy ötven ellenséges harcokcsit és páncélkocsit elpusztítottunk. A visszavonuló ellenséges osztagok több raktárt felgyújtottak és igen súlyos veszteségeket szenvedtek légi erőnk hathatós tevékenysége következtében.

Egyik légi alakulatunk bukóbombázással támadást intézett a maltaí Hal Far repülőter ellen és pontos találatokat ért el a légvédelmi berendezésekben és a hangárépületekben. Hatalmas robbanás volt megfigyelhető és az ezt követően nagyarányú tűzvész kitörése. Az ellensé-

ges vadászok elkerülték, hogy harcban bocsátkozzanak kísérő vadászgépeinkkel, de megtámadták „Picchiatelli” gépeinket, amelyek ellen-támadásba mentek át és egy ellenséges repülőgépet lelőttek, egy másikat súlyosan eltaláltak. Valamennyi repülőgépünk visszatért támaszpontjára.

Olasz gyorsnászádok elsüllyesztettek egy tenger-alattjárót

A Földközi tenger keleti részén gyorsnászádaink elsüllyesztettek egy ellenséges tengeralattjárót. — Egy olasz légi alakulat ellenséges cirkáló támadott meg és közepes átméretű bombával felbomlasztotta.

Kelet-Afrikában repülőink a szudáni Goz Regeb vidékén ellenséges táborot bombáztak. Az ellenséges légi támadások Asszab, Masszaua, Dessen négy sebesülést és igen mérsékelt károkat okoztak. Matemmánál fegyveres parasztok megleptek és tüzelés alá vettek egy ausztráliai kapitány által vezetett karavánt, amely olasz területre próbált behatolni. (MTI)

Stockholm, szeptember 16. (Német TI.) Az olasz csapatok a londoni rádió jelentése szerint Sollumtól hét mérföldnyire délre elfoglalták Bernut. (MTI)

Genf, szeptember 16. (NST.) A hétfőn délelőtt megjelent svájci lapok angol forrásra való hivatkozással megállapítják, hogy az olaszok folytatják sikeres előnyomulásukat Egyiptomban. Maga a Reuter-iroda is beismeri, hogy a libiai határvidéken az egész angol-olasz front mozgásba jutott.

Négy repülő-támadás London ellen

London, szeptember 16. (Reuter.) Londonban délután 5 órakor rendelkeztek el a negyedik légi-riadót. Röviddel a szirénák üvöltése után a léghátrító ágyúk heves tüzelésbe kezdtek. Az alacsonyan szálló felhők közül pedig a legegyszerűbb harcoló repülőgépek gépfegyverkattagását lehetett hallani. A negyedóra hosszat tartó támadás alatt többek között a London közelében levő raktárakra is esett két hatalmas robbanó erejű és több gyújtóbomba. Ezután hosszabb szünet következett be, majd egymásután több hatalmas robbanást lehetett hallani. A negyedik támadás alatt több nagy robbanóerejű bomba hullott a város északi negyedére is. (MTI)

A londoni ipari munkásság követelése

Newyork, szeptember 16. (Német TI.) A Newyork Times szerint London szegényebb néprétegei ijjeszítően növekvő mértékben veszítik el bizalmukat a nyilvános légvédelmi óvhelyek biztonságában. A légi-riadók idején Kelet-London lakosai százával állanak éhezve és fázva a földalatti vasút legmélyebb pontjain és mind többen követik példájukat. A hatóságok a legszigorúbban meg-

tiltották, hogy riadó idején a földalatti vasútvonalakra meneküljön a lakosság, de

semmit sem tehetnek ez ellen.

A londoni iparvidékek lakossága, amelyek a légitámadások következtében hajléktalannokká váltak, a lap szerint mind fenyegetőbben követelik, hogy a kormány bocsássa a hajléktalanok részére a nyugati városrészek módosabb lakóinak lakásait minthogy azok tulajdonosai megengedhetik maguknak a biztos vidéki tartózkodást és lakásaikat lezárták. Azt is követelik a munkások, hogy a légi-riadó következtében elmaradt munkárait ne vonják le bérük-ből. (MTI)

Pianiczky István

A szegedi hírneves Brauswetter órásnak tanítványa s 12 évig els'rend' szakmunkása volt.

CSAPO-UTCA 12 SZAM.

Chamberlin távozik

London, szeptember 16. (NST.) A Manchester Guardian értesülése szentesülése szerint Neville Chamberlain rövidesen kiválik a Churchill-kormányból. Távozása befejezett ténynek tekinthető.

London legnagyobb pályaudvara romokban hever

Róma, szeptember 16. A Lavoro Fascista berlini tudósítójának jelentése szerint a legutóbbi német támadások mérlege a következő:

London tiz legfontosabb repülőterét használhatatlanná tették. London négy legnagyobb pályaudvara, a Vitoria, Paddington, Charing, Gros és a Waterloo pályaudvarok romokban hevernek. A Themse torkolatában levő dokkok a lángok martalékává váltak. A woolvichi fegyverraktár felrobbant. A Vickers Armstrong és a Rolla Royce fegyver és repülőgépgyárakban borzalmas pusztítást vitt véghez. (MTI)

A spanyol belügyminiszter Berlinben

Berlin, szeptember 16. Ribbentrop birodalmi külügyminiszter hétfőn este fogadta a Berlinben időző Serrano spanyol belügyminisztert. Kedden délelőtt fél 12 órakor fogadják a spanyol belügyminisztert a kancellária új épületében.

Göring tábornagy London felett

Berlin, szeptember 16. (Német TI.) Mint ismeretes, Göring birodalmi tábornagy északfranciaországi hadiszállásáról személyesen irányítja a német légi-erők támadásait Anglia ellen. Göring főhadiszállása egy normandiai kis helységben van. Itt adja ki parancsait a főparancsnok a repülőrajoknak az Anglia elleni támadásokra és a birodalom, valamint a megszállt területek megvédésére.

Vasárnap éjjel London fölé repült egy új mintájú bombavető gépen. Ő maga ült a kormány-

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

keréknél.

A repülőgép védelmet elutasította, csupán azt engedte meg, hogy gépét két robbanógép kísérje, az egyik jobbról, a másik balról mögötte. A birodalmi tábornagyon visszatérésekor látszott, hogy erős benyomást tett rá a légitámadások rendkívüli hatása. Visszatérése után ezeket mondotta:

— Örülök, hogy ilyen erős fegyverrel tettem légierőnket. Lengyelországban, Norvégiában és a nyugati harctéren a döntőcsapást velem mértük az ellenségre, de az Anglia ellen vívott harcunkban is a légi-erő lesz a legélesebb kardunk. MTI

A franciák lelőttek egy angol repülőgépet

Genf, szeptember 16. (Német TI.) Egy angol repülőgépet francia-ma-rokkói felségterület felett lelőtt egy francia gép, jelentik Vichyből. Francia körök véleménye szerint az angol repülőgép röplapokat akart leszární. (MTI)

Stockholm, szeptember 16. (Német TI.) Az ír szigeteknek Angliánál maradt részén pénteken volt először a háború kitörése óta légi-riadó. Német repülőgépek Belfastban és néhány partmenti városban bombákat dobáltak le katonai célpontokra. (MTI)

Genf, szeptember 16. (Német TI.) Rövidesen 600 francia súlyos hadisebesült érkezik két vonaton a meg nem szállt övezetbe. Ezeket eddig megszállt területen a németek ápolták. A súlyos hadisebesülteket Dél-Franciaország különböző kórházai-ban és szanatóriumaiban helyezik el. (MTI)

Átmeneti kabátok legfinomabb kivitelben

Rózsa
nöldivatt kft.

Anglia közeledik a bukáshoz

Oslo, szeptember 16. (Német TI.) A Fritz Volk c. lap „Bukás felé” felirátú cikkében vizsgálja Anglia helyzetét. A lap szerint semmi kétség aziránt, hogy Anglia közeledik a bukáshoz. A londoni alvilág megmozdult, kétségbeesett és társadalmilag elnyomott tömegek jönnek elő az égi ipari negyedekből és fosztogatnak. Az elnyomott népek vér- és könnyáradatában felépült brit birodalom most lassanként vérbe és könnybe bukik alá. Ha befejeződik az angolok erőszakos uralmának bukása, új nap virrad Európára. Ez a nap — fejezi be a cikk — az igazságosság, béke és rend diadala lesz. (MTI)

Stockholm, szeptember 16. (Stefani.) A Norvégiából származó hírek szerint Christensen fogja megalakítani az új norvég kormányt. Christensennek tulajdonítják a Londonba menekült kormány lemondását. Az új kormány hír szerint lehetővé fogja tenni Haakon király visszatérését. (MTI)

Telefon: 24-71.

HUNGARIA filmszínház

Telefon: 24-71.

Ma d. u. 5, 7 és 9 órakor utoljára

Fernand Gravey főszereplésével a

RAJONGÁS

UFA Világhíradó

A legújabb Magyar Világhíradóban honvédelmink bevonulása:

Marosvásárhelyre és Kolozsvárra

Összeültek a magyar-román szaktanácsadók

Budapest, szeptember 16. A magyar-román vegyesbizottság, mely szombat délután tízenegy órakor ült össze első ízben, hogy a visszakért erdélyi területek átadása, illetőleg a katonai bevonulás után az elintézendő részletkérdéseket megvitatva, megalakította szaktanácsadói bizottságait.

Ezek a szaktanácsadók ma már érdemben megkezdik az ügyek elintézését. A pénzügyi, gazdasági és egyéb kérdések mellett a határ pontos megállapítására is szorítkoznak tárgyalásaik.

Sollum elfoglalásának jelentősége

Róma, szeptember 16. (MTI.) Az egyiptomi határon megindult nagyrányú hadműveletek állanak az olasz közvélemény érdeklődésének középpontjában. A támadó hadműveletekről csak a hétfői hivatalos jelentés számolt be. Az olasz jelentések is hangsúlyozzák azonban, hogy heves harcok vannak folyamatban, amelyeknek máris jelentős eredménye van. Sollum elfoglalásával Rómában az egyiptomi hadműveletekhez politikai és katonai szempontból fűznek megjegyzéseket. Politikai szempontból utalnak arra, hogy Olaszország nem engedheti meg, hogy Egyiptom területe az angolok számára támpont legyen Libia ellen és az a terület megszakítsa a közvetlen összeköttetést Olaszország és a keletafrikai olasz birodalom között.

Illetékes olasz körökben azonkívül nyomtatékosan hangsúlyozzák, hogy nincs szándékukban hozzányulni Egyiptom függetlenségéhez és az olasz és az egyiptomi nép közötti termékeny együttműködést akarnak létrehozni. Katonai szempontból Sollum elfoglalása az angolok első védelmi vonalának áttörését jelenti. Az angolok másik védelmi vonala, amely felé az olaszok előre nyomulnak, Sidi Baraninál kezdődik. Ez az első vonal még erősebb. A harmadik legerősebb Marsa Matrunál húzódik. Az olasz csapatok jelenleg sziklás, steppés vidéken nyomulnak előre.

A Lavoro Fascista berlini tudósítója szerint a tengelyhatalmak jelenleg az angol birodalmi rendszer három sarkpontját fészegetik. Az egyik London, amelyet a német bombázók egyre jobban megfosztanak minden katonai jelentőségétől, a második Egyiptom-Szuezi, amely ellen olasz támadás indult meg, harmadik a Gibraltár, amelyre az érdeklődést Serrano Suner berlini utazása terelte rá. De nincs messze az a nap, amikor az angol védelmi rendszernek ez a harmadik, főbenjáró fontosságú pontjára is sor kerül.

London, szeptember 16. (Reuter.) London környékén hétfőn 19.10 órakor rendelték el az ötödik légitámadást. (MTI)

Értesítés

azon hölgyek részére, kik kötnék, horgolnak vagy általában kézimunkáznak. — Megérkeztek az új gyapjúfonalak csodás választékban. Ruha, kosztüm, pullóver fonalak gazdag szín- és minőségválasztékban. Ezen fonalakat még kora tavaszszal rendeltem s így az árak igen jutányosak. Egyben jelentem, hogy függöny, csipke, kelme raktáramat olcsó árak mellett kínalom eladásra. Érdeklődőket szívesen látunk, — vásárlásra senkit nem készítettünk. — Pikó József kézimunkafüzet Kossuth-u., Városház után Takarékosági tag.

Szászrégen lelkesen ünnepelte a Kormányzót

Szászrégen, szeptember 16. Szászrégen a 22 éves rabságból felszabadult ősi székesváros, egy hét alatt immár második ízben ébredt boldog, nagy ünnepre. Az első ünnep a felszabadító magyar honvédek bevonulása volt, most pedig a honvédség legfőbb hadurát, Magyarország Kormányzóját várta falai közé. A nagy ünnepre zászló- és virágdíszbe öltözött a város.

Féltíz után néhány perccel izgalom fut végig a tömegben. A bevonulás úton a disztribúción elé érkezik a gépkocsisor. Hatalmas éljenrívalgás tör fel a szívekből. Meghajlítják a zászlókat, a nők kendőt lobogtatnak és leírhatatlan lelkesedéssel éljenre, a Kormányzó nevét kiáltva ünneplik az első gépkocsisorban a zászló kormányzói párt.

A zenekar rázendít a Himnuszra. A Kormányzó kiszáll a kocsiából, fogadja a vezénylő tábornok jelentését és ellép a díszszárad előtt. A Főmegtartószó Arszony — aki fekete ruhában van — az emelvény előtt álló díszruhás hölgyek csoportjához megy és azok kíséretében vonul fel a díszpályára. A díszszárad feltevése után a Kormányzó is elfoglalja helyét a díszpályán egyik karosszékében.

Zágoni Szabó Béla, a Magyar Párt szászrégeni tagozatának elnöke lép a Kormányzó elé, elmondja üdvözlő beszédét.

Dieső honvédek bevonulása óta — mondotta többek között — a megtalált édesanya karjaiba simuló gyermek öröme ujjong bennünk és különösen nagy az örömünk, hogy a felszabadító honvédsereg legfőbb hadurának alázatos hódolatunkat bemutatathatjuk. Mámoros örömmel köszöntjük magunk között a legelső magyar embert, aki visszaadta nekünk a haza földjét, a hazát, az életet. (Hosszantartó lelkes éljenzés), aki országglásával megteremtette rendíthetetlen alapjait a magyar jövőnek.

Az őrlási tömeg tomboló lelkesedése kísérte a szónok beszédét, akik egymásután léptek Kormányzó urunk elé, hogy üdvözöljék, hódolatukat tolmácsolják előtte.

Az üdvözlések után a csapatok a lelkes tömeg szüntelen üdvözlésére közben vonultak el Magyarország Kormányzója előtt. A köztársaság valóságos virágcsóval árasztotta el a magyar honvédeket.

A csapatok elvonulása után a különböző magyar és szász népviseletbe öltözött külföldiek vonultak el a Kormányzó előtt.

Ezután felhangzott a Himnusz és a kormányzó pár a lelkes tömeg éljenzése közben gépkocsiba szállt és folytatta útját. (MTI)

Hét vasgárdista került Antonescu kormányába

Bukarest, szeptember 16. Vasárnap reggel királyi dekrétum jelent meg, melyben I. Mihály elrendelte, hogy a román állam — nemzeti legionárius államává lett. A legionárius mozgalom az egyedüli elismert mozgalom. Antonescu tábornok a román, nemzeti, legionárius-állam vezetője és egyben a legionárius nemzet főnöke. Horia Sima a legionárius mozgalom parancsnoka.

Antonescu új kormányának hét vasgárdista tagja van. Ezek a következők: Horia Sima helyettes miniszterelnök, Petrovicescu belügyminiszter, Sturza külügyminiszter, Braileanu közoktatásügyi miniszter, Jastinschi népjóléti miniszter, Papanace pénzügyi államtitkár és Nemoianu fölművelésügyi államtitkár. Hadsegigazgatási miniszter Dobro tábornok; nemzetgazdasági miniszter George Leon; igazságügyi miniszter a miniszterelnök fivére, Mihail Antonescu. Pénzügyminiszter Cretianu.

A propagandaminisztériumot megszüntették. A hadsereget új alapokon szervezik át, ezért valamennyi katonai ténceát az államvezető a maga kezében tartott meg. Még az új folyamán megalakították a kabinettanácsot, ami teljesen új szerv Romániában; bizonyos tanácsadói szerepet képvisel a fiatal királynál.

Horia Sima szöveget intézett a vasgárdához, amelyben megállapította: „Mihály király az ifjú nemzedék királya, akit minden fia a keblébe zárt. Legyünk méltók a haza megmentője, Antonescu tábornok bizalmára. Meg kell kezdenünk a komoly kemény életet és a jövőben ki kell küszöböljünk minden kaland kísérletét.”

Tegnap hazaérkezett Romániába a külföldre menekült vasgárdista utolsó csoportja, közöttük Codreanu felesége és leánya is. A hazatérőket a vasgárda díszkölönítményes, ünnepélyes fogadtatásban részesítette.

Budapest, szeptember 16. Szerdán gépkocsisor haladt át Magyarországon Jugoszlávia felé német vöröskeresztes ápolónőkkel. A gépkocsin szállítható kórházat visznek, amelyet Jugoszláviában szerelnek fel a megbetegedett besszarábiai német hazavándorlók ápolására végett. (MTI)

Berlin, szeptember 16. (Német TI.) A besszarábiai németek kitelepítését irányító német bizottság szombaton Galacnál átlépte a román-szovjet határt. A munkálatait közvetlenül a kitelepítési bizottság megérkezése után megkezdte Besszarábia különböző helységeiben. A bizottságot több gőzhajó vitte át szovjet területre. (MTI.)

Hóman Bálint kultuszminiszter Erdély kulturális ügyeinek rendezéséről

Kolozsvár, szeptember 16. Hóman Bálint kultuszminiszter, aki négy napja Kolozsvárott tartózkodik, a sajtó képviselői előtt a következőket mondotta:

— Negynapos kolozsvári tartózkodásom idején minisztériumi munkatársaimmal együtt tanulmányoztam Kolozsvár és vele együtt egész Erdély szellemi és kulturális életének problémáit. Már a legközelebbi jövőben meg akarom látogatni Beszterce és Marosvásárhely kulturális intézményeit is. Megállapítottam, hogy az egyetem felszerelésének megcsökkentése és egyes intézeteinek teljes kifosztása ellenére is a Ferenc József Tudományegyetem legkésőbb november 1-én megkezdheti működését. Különösen gondot kívánok fordítani itt is, mint mássutt, a tantervek alapos kikészítésére. Ami a középiskolákat és népiszkolákat illeti, már az eddigi jelentések alapján is megállapítható, hogy iskolai épületekkel a most felszabadult terület eléggé el van látva, sőt egyes helyeken még felesleges iskolai épületek is állanak rendelkezésre. A Székelyföldön feleslegessé vált állami épületek felhasználásával már most kielégítően meg tudjuk oldani a mező- és erdőgazdasági és egyéb szaknépiszkolák problémáit. Erdélyben is át kívánunk térni az állami támogatás rendszerére és az erre rászoruló községi és városi népiszkolai építkezéseket részesíteni kívánjuk az iskolai építési akció áldásában.

kolai típusok tanfelszerelésének kiegészítéséről és különösen gondot fordítunk az erdélyi iskolák tankönyvellátására is. Természetesen igen olcsó tankönyveket kívánunk a növendékek rendelkezésére bocsátani. A hitvallásos iskolák tekintetében álláspontom az, hogy a középfokú oktatás terén minden felekezet visszakapja — ha vállalni kívánja — a román impérium idején fenntartott középiskoláját, természetesen mindenkor a helyi szükségletnek mérlegelésével. A középiskolában a székelyföldön az ipari és gazdasági ágazatok tanítása is helyet kap. A népiszkolák közül azok, amelyeket mint felekezeti iskolákat vettünk át, továbbra is felekezeti iskolák maradnak. Az erdélyi német közép- és népiszkolák is tovább folytatják működésüket a magyar törvényekben előírt állami felügyelet mellett.

— Erdélyben is, mint az anyaországban kiváló képességű és jól képzett ifjakat kívánunk a tanügyi intézmények és közigazgatás keretében alkalmazni. A visszatért országgrészen három tankerületi főigazgatóság felállítására lesz szükség. Ezek közül az egyiknek a székhelye Kolozsvár, másinak Marosvásárhely lesz. A harmadikról még nem döntöttem.

— A tudományos intézményeket eléggé rendez állapotban vettük át. Az Egyetemi Könyvtár és az Erdélyi Múzeum — azt lehet mondani — érintetlenek. A műzeumi terén legsürgősebb Mátyás király szülőháznak külső restaurálása,

benne az erdélyi múzeum és várostörténelmi múzeumnak a berendezése. Az erdélyi Magyar Színház kérdését magasabb művészi és nemzeti szempontok figyelembevételével fogjuk megoldani.

— A vallásügy terén a felekezeti hékét magyar részen semmiféle veszedelem nem fenyegeti. Remélem, hogy a gör. kat. és gör. keleti egyházrészről sem fog semmiféle zavaró momentum felmerülni. A hitfelekezetek és a román nemzetiséggel szemben bennünket semmiféle ellenséges érzés, vagy megtorlás nem szándékozik vezetni. Biztosítani kívánjuk kulturális működésük szabadságát, népi műveltségük zavartalan fejlődését, de a leghatározottabban megköveteljük a magyar állameszméhez való teljes és fenntartás nélküli hűséget. (MTI)

Írógép kellékek HURAY

Iparkamara T. 17-97.

Megállapították a kereskedelemben alkalmazott ipari szakmunkások legkisebb munkabéret

A kereskedelmi miniszter megerősítette a kereskedelemben alkalmazott ipari szakmunkások részére a legkisebb munkabéretet az egész ország területére kiterjedő hatályú megállapítási bizottság határozatát. Ebből a szempontból az ország területére három csoportra oszlik: I. Budapest székesfőváros, Kispeszt, Pestszenterzsébet, Pestszentlőrinc, Rákospalota, Újpest; II. az ország területén levő összes törvényhatósági jogú és az I. csoportban fel nem sorolt összes többi megyei városok; III. az ország területén levő összes községek.

A férfi vagy női szakmunkásnak az iparban teljesített szakmai gyakorlat idejéhez képest legkisebb munkabéretét a következő heti béreket kell fizetni: Első szolgálati évben (az I., II., III. csoportbeliek részére) 18.40, 16.00, 14.20, a második és harmadik szolgálati évben 23.00, 20.10, 17.80, a harmadik szolgálati év után 30.00, 26.20, 23.20.

A szakmai gyakorlat idejének megállapításánál figyelembe kell venni az ipari szakmunkás által szakmájában egy vagy több munkaadónál teljesített szakmai gyakorlat összes idejét.

A fél napi munkaidőre alkalmazott ipari szakmunkás legkisebb munkabéretét az egész napi munkaidőre megállapított, megfelelő heti bérnek 65 százaléka. Ha fél napon túl teljesít szolgálatot, az egész napi munkaidőre megállapított megfelelő heti bért kell fizetni. Túlórákért 25 százalékkal magasabb a munkabér.

HALÁLOS AUTÓSZERENCSÉTELENSÉG BUDAFOK MELLETT

Budapest, szeptember 16. Budafok közelében vasárnap délután Szik Nándor gyárimunkás által vezetett gépkocsi az esős talajon megcsúszott és fának rohant. A gépkocsi vezetője azonnal meghalt, három utasa: Bárányos András gyárimunkás, Stefan Vencel gyárimunkás és felesége életveszélyes sérüléseket szenvedett. A sérülteket a mentők az Új Szent János kórházba szállították.

Megölte gazdáját, mert ebéd előtt dolgoztatta

Orbán (Köles) Ferenc negyvennyolc éves gazdasági eseléd Szegeden Ábrahám Antal szolgálatában állott. Orbán a jobb lábára sánta volt, zsörtölődő, ideges ember, aki gazdájával is sokat pattarkodott. Ez év február 29-én szőváltás támadt Ábrahám és Orbán között afelett, hogy egy munkát ebéd előtt vagy után végezzék-e el. Orbán, gazdájával szembeállva, dühösen kijelentette:

— Addig nem teszek egy lépést se, amíg nem ebédek. Ráér az a munka ebéd után is!

Amikor Ábrahám Antal ragaszkodott ahhoz, hogy Orbán ezt a munkát sürgősen és még ebéd előtt végezze el, a gazdasági eseléd kirántotta bicskáját és gazdáját öt szúrás ejtett, aki elvérzett és még aznap meghalt.

A szegedi törvényszék szándékos emberölés bűntette miatt vonta felelősségre Orbánt, akit az enyhítő szakasz alkalmazásával hétévi fegyházra ítélt.

A tábla a törvényszék ítéletét helyben hagyta és a kir. Kúria dr. Lázár László előadása alapján az ítélet ellen bejelentett semmisségi panaszokat elutasította s ezzel a hétéves fegyházbüntetést megállapító ítélet jogerőssé vált.

Negyszáz pengős kasszafurás után Karcagról Debrecen felé szökött egy veszedelmes kasszafuró

Vasárnapra virradó éjszaka vakmerő kasszafurást hajtottak végre Karcagon. A Kása-testvérek uradalmának irodahelyiségébe tört be ismeretlen tolvaj, aki több óra hosszat tartó erős munkával megfúrta az iroda hatalmas pánccszekrényét s abból közel negyszáz pengő összegű ércpénzt vitt el.

A károsultak vasárnap reggel fedezték fel a vakmerő betörést és kasszafurást, s nyomban jelentést tettek a rendőrségen, ahonnan bizottság szállított ki a helyszínre. A rendőri bizottság megállapította, hogy a vastag acélfalú kasszát villanyfúróval három helyen fúrta meg a gyakorlott kezű kasszafuró s így ki tudta emelni a kis kőzikasszát, amelyben azonban csak négy-

száz pengő körüli apró pénz volt. A helyszíni szemle alkalmával már olyan biztos nyomokat is talált a rendőrség, amelyből megállapította, hogy nem kezdő ember végezte a kasszafurást, mert annak minden része nagy gyakorlatot és szakismeretet árul el. A veszedelmes kasszafurónak másnap reggelre azonban már nyoma veszett Karcagon, s a nyomozó hatóságok azonban most egyes nyomokból arra következtetnek, hogy a kasszafuró Debrecenbe, vagy ebbe az irányba jött. Ezért értesítést küldöttek a debreceni rendőrkapitánysághoz is és elég részletes személyleírást is adott a nyomozó rendőrség a valószínű tettesről, akít most ennek alapján országosan köröznék.

Élelmiszert és ruhaneműket lopott az éjszakai betörő

Hétfőre virradó éjszaka vakmerő tolvaj járt Bartha István MÁV nyugdíjas, Német-utca 52 szám alatti lakásában. Az utcai kerítésen keresztül mászva jutott be a tolvaj az udvarra, ahol egy létra volt a falhoz állítva. Ezt a létrát az ismeretlen tolvaj oda támasztotta Bartha István éléskamrájának ablaka alá s erre felmászva, könnyen elérhette az ablakot, amelyen kívül egy drótháló is volt. A rámba foglalt dróthálót a betörő lefeszítette és ezután már könnyen behatolt az éléskamrába,

ahonnan ruhaneműt, lekvárt, lisztet és egyéb élelmiszert csomagolt össze egy zsákba és az összecsmagolt lopott holmit hangtalanul leeresztette ismét a létrán, s maga is kibújt az ablakon. A létrát azonban áruló nyomként otfelejtette a betörő az ablak alatt. Reggel fedezték fel a betörést és Bartha István károsult nyomban jelentést is tett a rendőrségen. A jelentés nyomán már hétfőn reggel megindult a nyomozás a vakmerő tolvaj kézrekerítésére.

TANÉVNYITÁS

a debreceni református kollégium iskoláiban

A debreceni ref. Kollégium mindhárom tagozata: a gimnázium, a tanítóképző és polgári iskola hétfő délelőtt tartotta tanévnyitó ünnepélyét. Reggel 9 órakor valamennyi növendék ünnepi istentiszteleten vett részt, melyet dr. Farkas Ignác gimnáziumi vallásnász tartott a Nagytemplomban. A tanítézek igazgatóin, tanári karán és a nagyszámú megjelent szülőknél kívül részt vettek az ényitő istentiszteleten dr. Balogh Sándor kultúratanácsnok a város képviselőiben, valamint Szentpéteri Kun Béla és Erdős Károly egyetemi tanárok is.

Közös ének után dr. Farkas Ignác vallásnász lépett a szószékre és áhítatos esőndben kezdte meg ünnepi beszédét. A textust Pál apostol római leveléből vette: „Közülünk senki sem él önmagá-

nak és senki sem hal önmagának, mert ha élünk, az Urnak élünk, ha meghalunk, az Urnak halunk meg. Azért akár éljünk, akár haljunk, az Uréi vagyunk.” Ezeket az igéket mélyítette el, rámutatott, mit jelentenek ezek a szavak az ember, de különösképpen a diák számára, mit jelent a Krisztussal való kapcsolatot, az a tudat, hogy az Urnak élünk, az Urnak halunk és földi életünk minden cselekedetével az Urnak szolgálunk. Az istentisztelet után az egyes tagozatok külön-külön tartották meg ényitő ünnepélyüket.

A gimnázium a Nagytemplomban maradt, ahol Kun Sándor igazgató szólt az intézet növendékeihez, valamint azok szüleikhez. Bevezetőül rámutatott az ényitás jelentőségére, mert a vetés m. nőségétől függ az aratás bősége. Azután megemlékezett hazánk legutóbbi gyarapodásáról, nem feledkezve meg a még idegen uralom alatt álló erdélyi városok magyar lakosságáról, a hallgatóság emlékeztetébe idézte az utóbbi hetek mindenfelé megnyilvánuló örömmámorát és ebből arra következtet, hogy Istennek kiválasztott népe vagyunk, melynek küldetése, missziója van itt a Duna-medencében, Nyugat- és Keleteurópa határában. Hogy a magyarság ezt a missziót méltóképp betölthesse, ki kell vennők a magyar középiskoláknak is részüket az ezután elkövetkező országgyarapító munkából, szent hivatástudattal kell elvégeznie minden magyar diáknak az egyszerű kötelességeken túlmenő kötelességeket, amelyeket ez a küldetés reánk szab. Ezután ismertette az elsős és nagyobb diákok kötelességeit, megmutatta, milyen szellemben tekintsenek ezekre. Megállapította továbbá, hogy a tanári karunk is vannak kötelességei és kijelentette, hogy azt mindenkor meg is fogja tenni annak bármely tagja: katonás szigorral fog nevelni, de minden cselekedetéből az édes, anyai szeretet melege árad majd. Végül rámutatott a szülők kötelességeire, mely nem merül ki az anyagi szükségletek megszerzésében, hanem gondoskodik a gyermek lelki egészségének megőrzéséről is és ha tanítvány, tanár és szülő megteszi kötelességét, hisszük, hogy mellán ért bennünket a mostani örömmünnep. Kun Sándor igazgató szavai után a jelenlévők elénekelték a Szózatot s ezzel be is fejeződött az ünnepély.

A tanítóképző intézet növendékei és tanári kara az istentisztelet után a Kollégium dísztermébe vonultak. Itt a növendékek díszlatárokat énekeltek, majd felolvasták előtűk az intézet felgyelmi szabályait. Ezek után Török Tibor igazgató emelkedett szószékra. Beszédét a nagyváradi asszonyok történetével kezdte, akik a nemzeti zászló három különböző színét külön-külön rejtegették az

oláh uralom alatt. A három színhez hasonlított a fasizmus három jelszavát: hinni, engedelmesskedni és szolgálni. Egyenként megmagyarázta mind a három szónak mélyebb értelmét és kiemelte, hogy ezek tették nagyra Olaszországot. Hangsúlyozta továbbá, hogy nem érdektelen dolog erről beszélni, mert hiszen Kormányzó urunk is kiemelte, hogy Magyarország akkor lesz boldog, ha tud magyar és egyszersmind európai is lenni. Törekednünk kell tehát arra, hogy a fasizmus három jelszavát mi is magunkévé tegyük. Ezt végezzük külön-külön is (például előbb hitre, aztán engedelmességre és végül szolgálatkészégre tegyük szert) és azután egymás mellé illeszthetjük a hármát, mint ahogy a nagyváradi asszonyok varrták össze a nemzeti zászló három színét, egyé forraszthatjuk őket, hogy sohasé lehessen széjjelszakítani.

Egyházi ének után a növendékek a Kollégium udvarára mentek, ahol tisztelegő elvonulást rendeztek a nemzeti zászló előtt.

A polgári iskola ényitő ünnepélye az oratóriumban folyt le. A Himmusz eléneklése után Zilahy Zoltán c. igazgató

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

mondott ünnepi beszédet. Megemlékezett Erdély egy részének visszatéréséről, felhívta a tanulók figyelmét az erdélyi területeken élő magyarság összetartására, egymás szeretésére, kötelességteljesítésére és követendő példaként állította őket növendékei elé. Végül Isten áldását kérte a tanári testületre, szülőkre és növendékekre. Ezután az iskola egyik IV. osztályos növendéke szavalt a szatmári bevonulás óta ismeretes, Horthy katonáról szóló hazafias verset, majd Nagy József c. igazgató méltatta a magyar nemzeti zászlót. A Szózat eléneklésével ért véget az ünnepély. Azután a polgári iskola növendékei elvonultak a zászló előtt.

Keresztyén rádiószaküzlet!

TASNÁDI KOVÁCS SÁNDOR

PIAC-UTCA 46. (udvarban).

Minden típusú gyári új rádiók kaphatók részletre is.

Október 1-től kezdve két és fél óra alatt 3 pengő 70 fillérért lehet utazni Debrecenből Nagyváradra

A MÁV az újonnan felszabadult országrészekben nyomban megindította a vasúti forgalmat, de egyes vonalakon mégsem állt helyre a forgalom. A románok ugyanis még 22 évvel ezelőtt több vasúti vonalon, amely a trianoni Magyarországot kötötte össze az elszakított részekkel, felszedték a síneket. Az Államvasutak illetékes osztálymérnöksége még a bécsi döntés előtt megkezdte ezeknek a vonalaknak magyar területre eső részén a helyreállítási munkálatokat. Debrecen tudvalegven a háború előtt Nagykerékin és Biharpuspökin át közvetlen vasúti vonal kötötte össze Nagyváraddal. Ezt a vonalat a trianoni korszakban csak Nagykeréki vasúti állomásig használták, onnan pedig a határig szünetelt a forgalom. A románok ugyanis a határtól Biharpuspökiig terjedő 13 kilométer

hosszúságú távon felszedték a vasúti síneket.

Az Államvasutak most ezt a 13 kilométeres részt is újból felépítik és október 1-ére helyreáll a pályázat Nagykeréki és Biharpuspöki között is. Debrecen és Nagyvárad tehát ismét közvetlen összeköttetést kap, aminek az a jelentősége, hogy nem kell többé Püspökladányon át 100 kilométerrel is nagyobb távolságot megtenni, hanem mindössze 72 kilométer választja el Debrecen Nagyváradtól. A rövidebb útnak megfelelően természetesen a menterend is kedvezőbben alakul és személyvonaton két és fél óra alatt közelíthető meg egyik város a másiktól, a viteldij pedig III. osztályon 3 pengő 70 fillér.

A MÁV egyébként a felszabadult részekben mindenütt nemzetiszínű keretben nyomatta ki menetrendjét.

A klinikai műtőasztalon operáció előtt hirtelen meghalt dr. Barts Jenő egyetemi gazdasági hivatali igazgató

Temetése szerdán délután fél 4 órakor lesz a Köztemetőben

Ismét gyásza van a debreceni egyetemnek. Váratlanul meghalt dr. Barts Jenő egyetemi gazdasági hivatali igazgató, aki éppen húsz esztendeje, hogy a debreceni egyetem tisztviselője s utóbb a gazdasági hivatal igazgatója.

Alig két hete annak, hogy a látszólag egészséges és hangszorgalmú Barts Jenő hirtelen rosszul lett, súlyos fájdalmairól panaszkodott. Két nappal később agyának dőlt. A leggondosabb orvosi gyógykezelés sem csökkentette napokon át a súlyos és szinte egyre erősödő fájdalma. Ezért aggodó hozzátartozói és orvosa tanácsára beszállították a belgyógyászati klinikára. Itt a legaprólékosabb vizsgálat alá vették a nagybeteg Barts Jenőt és a röntgen vizsgálat alapján megállapították, hogy igen előrehaladott állapotban levő gyomorrákja van, ami a gyors műtétet feltétlenül szükségesé teszi. Időközben láthatóan is romlott az erős alakú igazgató egészsége, mert tíz nap alatt húsz kilót fogyott le, ami rendkívül le is gyöngítette a már kevésbé ellentálló szervezetét.

Hétfőn este tíz órakor lett volna a műtét, amelyhez már elő is készítették a súlyos beteg Barts Jenőt az orvosok. Éppen az első metszést akarta elvégezni a műtétet végző orvos, amikor Barts Jenő váratlanul aggonizálni kezdett és minden orvosi segédlet és kezelés ellenére a műtőasztalon néhány perc múlva kiszenvedett. Így már nem kerülhetett sor az operációna, amely talán megszabadította volna a súlyos betegségtől a kiváló igazgatót.

A halál híre gyorsan elterjedt az egye-

temi körökben és mindenütt a legnagyobb megdöbbenést keltette. Huszonegyedik esztendeje a legnagyobb szeretet és barátság fűzte az elhunyt igazgatót munkatársaihoz éppúgy, mint az egész egyetem tisztviselői karához.

Barts Jenő Kolozs megyében született 1884-ben. Tanulmányait Gyulafehérváron majd Csiksomlyón végezte, ahol érettségét tett, míg a jogi tudományokat a kolozsvári egyetemen szivta magába és itt szerzett jogi doktori címet is. Előbb Magyarmerken volt jegyző, majd a román elnyomó hatóságok üldözése miatt átjött Csonkamagyarországra és itt az egyetem gazdasági hivatalában hasznosította nagy ismereteit. Négy évvel ezelőtt elődjének nyugalmabvonulása után került a gazdasági hivatal élére, s ilyen minőségben a legnagyobb gonddal és szakértelemmel intézte az egyetem gazdasági ügyeit. A társadalmi életben is igen ismert és nagyabecsült egyéniség volt, s a debreceni Székely Társaságnak egyik oszlopos tagja volt. Évek óta választott tagja Debrecen város törvényhatóságának is.

A kiváló igazgató temetéséről már megtörténtek az előzetes intézkedések is. Barts Jenőt szerdán délután fél 4 órakor a Köztemető díszravatalozójából temetik a római katolikus anyaszentegyház szertartása szerint. Ebből az alkalomból az egyetem tanácsa gyászjelentést adott ki.

Az elhunyt igazgatót közelebbről felesége és hatodik gimnazista fia, valamint nagykereskedő rokonása gyászolja.

A temetést nagy gyászpompával a Gebauer temetkezési vállalat fogja rendezni.

TÁVOLI TÁJAKAT...

hozzérferhetővé tesz a Zeiss-látéső. A finomságokat, melyeket pusztán szemmel észre sem vennénk, közvetlen közelünkbe hozza. A jó látéső hozzásegít a természet megismeréséhez és megfigyeléséhez, élvezetesebbé teszi a kirándulásokat, turákat és utazásokat. Ne feledkezzék meg tehát sohasem a

ZEISS
Pékelykönyű
látcsőről

Kapható az optikai szaküzletekben. Árjegyzékkel készségesen szolgál a magyarországi vezérképviselő: ifj. Jurányi Henrik, Budapest IV., Váci-utca 40. Telefon 183-992.

HIREK

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata:
„Nap” Tolvay Imre, Piac-utca 1. —
„Aranyegyszaru” Grósz Nagy Ferenc,
Kossuth-utca 8. — „II. Rákóczy” Arany
S. A. öröksele, Külsővártér. — Sztan-
kay” Németh László, Szent Anna-utca 64

Időjárás

A Meteorológiai Intézet jelentése:
A magyar medencét egész napon át tartó élénk északnyugati szél, hűvös sarkvidéki levegő árasztotta el. A déli-
előtti órákban az ország keleti részén
még több helyen folytatódott az eső.
JÓSLÁS: Erős éjszakai lehülés, mér-
sékelt északnyugati szél, kevés felhő. A
nappali hőmérséklet kissé emelkedik.

Emlékezzünk

SEPTEMBER 17.

1915. Véres ütközetben és válságos helyzetben elszánt és bátor lélekjelenlétnek figyelemreméltó példáját adta Kardos Ottó volt pécsi 52. közös gyalogezredbeli tartalékos zászlós. Mint egy hirszerző különítménynek szakaszparancsnoka, a feltüntetett napon Buczacz-környéki Dzuryn község közelében vívott heves és véres ütközet alkalmával körültekintő gyors elhatározással, bátran szembeszállt egy váratlanul felbukkanó nagyobb kozák csapatral, amelynek veszedelmes rohama könnyen válságos helyzetbe juttathatta volna az előretolt hirszerző különítmény szárnyát. A már végzetesnek látszó veszedelmet Kardos zászlósnak bátor lélekjelenléttel villámgyorsan végrehajtott igen élénk tűzharc volt képes idejében elhárítani. Az orosz lovasok véres veszteséggel visszafordulni kényszerültek és a hirszerző különítmény is teljes rendben és akadálytalanul visszatérhetett ezredéhez. Kardos Ottó zászlóst talpraesett és eredményes magatartásáért a kis erőt vitéségi éremmel jutalmazták.

Erdélyért

Kolozsvár diadalmas vasárnapja után, amikor az ősi város főterén szembenézett egymással a két nagy magyar lovas, első Kormányzónk bírodalmat alapító fia és országgyarapító Kormányzó Urunk, az alkotó munka hétköznapi következmények. Az örömkönnök fátyolán át észre kell vennünk, meg kell látnunk azokat a könyveket is, amelyek két keserves évtized szenvedéseit hirdette, ott égnék a szemek és szívek mélyén, meg kell látnunk a keserűség könnyeit, amelyeket simogató szeretettel, adakozó bőséggel, magyar szolidaritással kell letörölnünk.

Két évtized minden nélkülözését, szomorúságát kell eltüntetni a tekintetben nagy feladatok várnak a magyarság egyetemére. A feladatot ezúttal is elsőként az ország első asszonya, vitéz nagybányai Horthy Miklósné látta meg, aki kérő és lelkesítő szóval fordul a nemzeti társadalomhoz. Szózatot hirdet és megindítja az „Erdélyért” akcióit, amelybe be kell mindannyiunknak kapcsolódnia. Végzetes, segítők, testvéri melléállásra hívja a Főméltságu Asszony a magyarokat, hogy egyik legyünk az önhibájukon kívül nehéz sorban élő erdélyi testvéreink megsegítésében.

Bizonyos, hogy nem lesz pusztába kiáltott szó a Főméltságu Asszony szava. Szívet lelkét gyönyörködtető példa áll előttünk. Ha a „Magyar a magyarért” akció megmozgatta a magyar közönséget, bizonyos, hogy most egy emberként siet társadalmunk az erdélyiek támogatására. Magyar szívünk egész melegével siessünk azok segítségére, akiknek önhibájukon kívül mostoha a sorsa — mondja a Főméltságu Asszony szava — és ezek a mélyen átértett egyszerű szavak utat találnak minden magyar szívéhez, lelkéhez. A gyűjtés megindult s a nagy és szép eredmény felől pillanatnyi kétség sem lehet.

A magyar társadalom túlradó boldogsággal öleli magához Erdélyt s minden szeretetével, testvéri áldozatkészségével fogja a felszabadult területek próbált népének életét könnyebbé tenni.

Tanévnyitás a Dóczy intézetben

A Dóczy leánynevelő intézet tagozatai: a gimnázium, a tanítónőképző, a polgári, a gyakorló és az elemi iskola hétfőn tartották tanévnyitót ünnepélyüket. Reggel 10 órakor valamennyi növendék résztvett az ünnepi istentiszteleten a Kistemplomban. Itt dr. Szele Miklós vallásnár mondotta a prédikációt. A tanítónői igazgatóságán kívül résztvettek az istentiszteleten a tanári kar tagjai, a nagyszámúban megjelent szülők és a növendékek.

Az istentisztelet után az egyes tagozatok külön tartották meg évnnyitót ünnepélyüket. Az új Dóczyban a gimnázium, a liceum és a gyakorló volt jelen. Az ünnepély a Himnusz elénekelésével kezdődött. Ezután dr. Illyés Endre tanítónőképzői vallásnár mondott költői szépségű beszédet. A nemzeti zászlót állította példaképül a növendékek elé, azt a zászlót, melynek a történelemben oly nagy szerepe volt. Többek között megemlítette Dugonics Titusz esetét, aki a zászlót inkább magával rántotta a törökkel együtt a mélységbe, sem hogy elhagyta volna. A szép idézetekkel teletűzdelt beszédben megemlékezett arról, hogy nem lenne teljes ez az ünnepély, ha nem emlékezne meg Erdély egy részének visszatéréséről, bár örömiünkhöz fájdalom is csatlakozik az ottmaradtak miatt. Megemlékezett arról, hogy 22 esztendőig öltünk a csonka országban a háromszínű zászló alatt, de ez az idő csak a tavaszvárás ideje volt. És el is jött a tavasz, bár eddig a tava-

szig sokat kellett szenvednünk. Ma boldog örömmel mondhatjuk, hogy a Kárpátok keleti gerincén mindenütt magyar zászlót lenget a szél. Megemlékezett a Kormányzóról és kifejtette mindnyájunk reményét, hogy a jövő meg fogja hozni boldog álmunk beteljesülését és mindenütt régi határainkon büszkén áll majd őrt a magyar zászló. Gyönyörű beszédét, melyet az összegyűlt érdeklődő szülők nagy figyelemmel hallgattak végig, a Hísekegy elmondásával fejezte be. A növendékek ezután elénekelték a Szózatot, majd a zászló előtti elvonulással fejeződött be a szép ünnepély. A növendékek még az osztályrendezés és a tanrend lediktálása. Ismertették a fegyelmi szabályokat, majd rövid megbeszélés után a növendékek elbocsátást nyertek.

Ugyanekkor tartotta tanévnyitót ünnepélyét a régi Dóczy épületében a polgári tagozat és az elemi. Itt is a Himnusz elénekelésével kezdődött az ünnepély, majd Biky Gábor vallásnár szép beszédben emlékezett meg a visszatért Erdélyről, a magyar zászlóról. A jövőre nézve kifejezte mindnyájunk reményét, hogy elvisszük a zászlót a Kárpátok gerincére mindenüvé. Megemlékezett a Kormányzóról, majd beszéde után, melyet a megjelent szülők nagy érdeklődéssel hallgattak a növendékek itt is elénekelték a Szózatot. Elvonultak a zászló előtt és osztályrendezés után hazamentek.

— Zászlóavatás a homokkerti templomban. Meghatóan szép ünnepély volt vasárnap a homokkerti templomban. A homokkerti egyházközségben működő női- és leánykörök tagjai buzgólkodása folytán tíz darab nemzetiszínű zászlót készítettek az erdélyi visszacsatolt részre. A zászlóavatás az istentisztelet keretében történt. Előzőleg Kiss István segédlelkész mondott értékes prédikációt. Az ifjú lelkészek egyben búcsúbeszéde volt ez, mert egy tiszamelléki gyülekezetbe megyen lelkésznek. A felavatását Kovács József lelképásztor tartotta, aki izzó hazafiságtól átitatott, magas színvonalon álló beszédben méltatta az erdélyi részek visszacsatolásának értékét. A meghatottságtól remegő hangon áldotta meg a nemzetiszínű zászlókat. A szalagokkal és felirásokkal díszített zászlókat magyarruhába öltözött leánykörti tagok tartották, akik közt nagy feltűnést keltett egy fehérruhás székelymotivumú öltözött leány.

— Debrecen szab. kir. város zeneiskolájában a beiratkozások folytak naponta délelőtt 9—11-ig és délután 3—6-ig. Beiratkozni lehet a titkári hivatalban a hivatalos órák alatt az összes fő és mellékintézményben. Vár-utca 1. sz. Telefon: 23-96. Tanítás már megkezdődött.

— Debrecen város törvényhatósági közgyűlési bizottsága ma, kedden délután tartja meg a hónap első napjairól elmaradt ülését Losszonczy István főispán elnöklésével. Az ülés a városháza tanácstermében lesz és délután négy órakor kezdődik.

— Összeesett az utcán Tóth Bertalan 40 éves Milotai Nyilas-utca 5. szám alatt lakó iparos, aki vasárnap délelőtt a Piac- és a Csapó-utca sarkán beszélgetett több társával és várta a rádió közvetítését. A helyszínrre kihívott mentők részesítették elsősegélyben, majd mivel Tóth Bertalan továbbra is erős belső görcsökről panaszkodott, kiszállították a belgyógyászati klinikára, ahol felvették.

— Magyarország egyik legszebb és legjobb cserépkályhát tartom raktáron, nagy választékban. Tisztelt, javítást vállalok. Krisch, Ispó-tály-tér 1. sz. Telefon 12-18.

— Haragosa rácsapta az ablakot és az üvegszilánkok összevagdalták. Kiss Lenke Wesselényi-utca 111. szám alatt lakó varrónő az elmúlt nap összeszilánkozott egy régebbi haragosaival, aki vita közben az ablakot, amelyen előbb kikönyökölt, most hírtelen haraggal becsapta. Az ablaküveg lazán volt benne a keretben és így történt meg, hogy az üveg kiesett a rámból és össztört. Az üvegszilánkok az ablak alatt álló Kiss Lenke kezét összevagdalták, úgyhogy a mentőknek kellett bekötni a súlyosan sérült varrónőt. Az ügynek egyébként a rendőrségen még folytatása lesz.

Az osztálysorsjáték húzása

20,000 pengőt nyertek: 12788 20586
5,000 pengőt nyertek: 18122 67913
4,000 pengőt nyertek: 51116 57833
3,000 pengőt nyertek: 9480 19870
31719 35462 62984 65703
2,000 pengőt nyertek: 24959 38584 80653
1,000 pengőt nyertek: 36834 59800 64156 78412
800 pengőt nyertek: 34355 51141
56707 57224 60822 61668 71043 75498
600 pengőt nyertek: 385 21101
44759 56521 80261 81105
500 pengőt nyertek: 10727 48845
49052 77118
400 pengőt nyert: 15846
300 pengőt nyertek: 1148 1925
2614 4387 4798 7893 9728 11934 14393
17884 18028 19308 20513 21871 21983
22189 24520 25702 27747 31115 37445
38030 40120 42221 4392 45867 51099
51412 52352 52818 55769 58087 59673
61207 64773 64916 65971 67866 72017
72701 74062 75497 7817978832 80752
84759 86620

— Petőfi emléktábláját és a szatmári béke emléktábláját újra visszahelyezik azoknak a szatmárnémeti házaknak a falára, ahol a román megszállás előtt voltak. A táblákat a szatmárnémeti református gimnázium régi tanári kara őrizte meg.

— A Dóczy ref. elemi iskolában a tanítás ma, 17-én, kedden délelőtt 9 órakor megkezdődik.

— Hatvanégyes diákszálló Beregszászon. Beregszászon rövid időn belül megnyílik az Idegenforgalmi Iroda kezdeményezésére létesített diákszálló. A szállodai célra a város a volt ukrán internátus épületét adta át, amelyet modernül berendeztek. A hatvanégyes szállodában nemcsak kárpátaljai tanulmányútra érkező diákok, hanem turisták is kaphatnak szállást. Az első éjszakai lakásért egy pengőt, a továbbiakért pedig csak ötven fillért kell fizetni.

— Állami Fazekas Mihály gimnáziumban az évnnyitás szeptember 16-án lesz. A rendes tanítást szeptember 23-án kezdik. Bővebb tájékoztatás az intézet hirdető-tábláján olvasható.

— Leon Blumot őrizetbe vették. Vichy hivatalos jelentése szerint Leon Blum volt miniszterelnököt őrizetbe vették és a Riom melletti Chazeron várba szállították, Blum a dordognei vármegyében tartózkodott, ahol „politikai tevékenységet fejtett ki”. Sőt új hírlapot is alapított, amely leplezett támadásokat intézett a vichy kormány ellen. (MTI.)

— Bartalis tánciskolájában szeptember 17-én táncanfolyam kezdődik. Szépen táncolni Bartalistól tanul.

— Újabb zsidóellenes intézkedések Szlovákiában. Pozsonyból jelentik: A szlovák kormány rendeletet adott ki, amely szerint valamennyi zsidónak be kell szolgáltatnia útlevelet. Elrendelte a kormány azt is, hogy a zsidók rádiókészüléküket foglalják le és az autózvezető engedélyeket kobozzák el tőlük. (MTI.)

— Megszűnt a vámhatár a Német Birodalom és a Protektorátus között. Prágából jelenti a Német TI.: Hivatalosan jelentik, hogy megszüntették a Cseh-Morva védnökség és a Német Birodalom között a vámhatárokat. (MTI.)

— Nyolc napi fogházat kapott egy gondatlanságból történt emberöléssel vádolt asszony. A debreceni törvényszék Fővezetőségi tanácsa hétfőn délelőtt tárgyalta Szabó Józsefné debrecenkörnyéki tanyasi asszony ügyét, akit az ügyesség gondatlanságból okozott emberöléssel vádolt, mert még az elmúlt évben egy szappanfőzés alkalmával őrizetlenül hagyta a lágkőoldatos üveget, amelyből ivott a kislánya, aki a gondos orvosi kezelés ellenére is egy hét múlva meghalt. Az ügyben kétszer tartott már tárgyalást a törvényszék, jogerős ítéletre azonban nem került sor, mert újabb bizonyítékok beszerzése vált mindegyik alkalommal szükségessé. Most harmadikban tárgyalta tehát a törvényszék az ügyet és Szabó Józsefné nyolc napi fogházbüntetéssel sújtotta, ellenben a büntetést három évi próbaidőre felfüggesztette. Az ítélet most már jogerős.

ISKOLACIKKEK

PAPÍRÁRÚK
ÍRÓ-ÉS
RAJZSZERK
OLCSÓN
BESZERESZHETŐK

VÁMOSI

PAPÍRÜZLETÉBEN
SZÍNHÁZ ÁJTÁRÓ

Gyászrovat

Soós Sándor tanuló 9 éves korában elhunyt. Temetése kedden, délután 4 órakor lesz a Köztemető IV. ravatalozó terméből. Dankó temetkezési vállalat.

Bodnár Mihályné

sz. Dankó Mária 48 éves korában meghalt. Temetése kedden d. u. 4 órakor lesz a Köztemető II/b. sz. ravatalozó terméből ref. szertartással. Lakás: Beflegel 26. Pusztai temetkezési intézet

Törös Kálmán

gyermek 2 éves korában elhunyt. Temetése kedden d. e. 10 órakor lesz a Köztemető IV-es sz. ravatalozójából ref. szertartással. Lakás: Csenger. Pusztai temetkezési intézet.

Megtartották a tűzijátékot. A kormányzó kolozsvári bevonulásának napján a főváros megrendezte a Szent István-napon elmaradt gellérhegyi tűzijátékot. A szakadó eső ellenére tíz és tízezrek gyülekeztek a Dunaparton és gyönyörködtek a tűzijátékban.

Teleki miniszterelnök hazaérkezett. Gróf Teleki Pál miniszterelnök, aki az elmúlt napokban beutazta a felszabadult területet, hogy szociális és gazdasági szempontból tanulmányozza a helyzetet, ma éjszaka visszatért a fővárosba. Második erdélyi szemleújtán ismételt elbeszélgetett a városok és a községek vezetőivel. Gróf Teleki Pál hétfőn délelőtt már hivatalában dolgozott.

Egyetemi hallgatóknak. Nánási Z. Gyorsíróiskolában kedvezményes tanfolyam kezdődik. Battányi-u. 1.

Fegyvergyakorlatról visszatérve a műtermemet ismét személyesen vezetem. Szipál udvari fényképész-mester.

Tavaszi Sándor kolozsvári egyetemi tanár lesz a reformáció emlékünnepeinek szónoka. Az Országos Protestáns Napok keretében az idén nagyszabású reformációs emlékünnepeket szándékozik rendezni a Bethlen Gábor Szövetség. Az ünnepi beszéd megtartására Tavasz Sándort, a kolozsvári egyetem világhírű teológusát kérték fel. Október 29-én a Protestáns Napok rendezőbizottsága a MÁV igazgatóságánál eljár, hogy a reformáció emlékünnepeire október 31-ére a lehetőség szerint egynéhány különvonatot állítson be az erdélyi reformátusság Budapestre utazása céljából. A kereskedelmi és közlekedési miniszter és a MÁV igazgatósága a kérelem kérdésében csak később fog dönteni.

MERANO SZÁLLODA BUDAPEST IV., Bécsi-utca 2.

KÖZPONTI FÜTÉS
HIDEG-MELEG FOLYÓVIZ
PENSIORENDSZER
IGEN MÉRSEKELT ARAK
OLCSÓ HAVI BÉRELET

A legkellemesebb családi ház a Belváros szívében.

Teleki Pál gróf miniszterelnök üzenete az amerikai magyaroknak

Gróf Teleki Pál miniszterelnök Kolozsvárról rádióüzenetet intézett az amerikai magyarokhoz:

„Kolozsvárról, Erdély fővárosából, a megnagyobodott haza minden polgára nevében a történelmi órában meleg szeretettel köszöntöm az amerikai magyarságot és mindazokat a nem magyar származásúakat is, akik a Magyarországhoz most visszakérült területekről származnak. Huszonkétéves kitaró munkával, az igazság és a tudás fegyverével vívott küzdelmünkkel, amelyben az amerikai magyarságnak és más egykori magyarországi nemzetiségi állampolgároknak is nagy részük van, újra siker koronázta. Bizonyára valamennyi amerikai magyar lélekben együtt van velünk ebben a felémelő órában és velünk ürvend a huszonkétéves igazságtalanság jóvátételén.

A második bécsi döntéssel nemesek egy fél emberöltőn át elszakított magyarok kerültek vissza Magyarországhoz, hanem idegen nemzetiségűek is. A magyar kormány igazságos, emberies és méltányos nemzetiségi politikát akar ezekkel szemben követni, olyan politikát, amely európai, azaz felvilágosult és modern és magyar, azaz méltányos és

igazságos is egyszerre. Fennálló törvényeink, alkotmányunk keretében a legszélesebb körben biztosítjuk számukra a jogi és politikai egyenlőséget, nyelvük szabad használatát a magánéletben, iskolákban és kulturális intézményekben. Magyarország ezekért a szabadságokért természetesen joggal és feltétlenül megköveteli a nemzetiségeknek a magyar államhoz való igaz hűségét. Azt várja tőlük, hogy jóakarattal működjenek közre nemcsak gazdasági és kulturális, de minden téren a magyar állam virágzásán sajátmaguk és az egész nemzet boldogulása érdekében.

Az egész magyar nép nevében beszélek, amikor ez alkalommal is hálánkat fejezem ki a német és az olasz nép vezérének és kormányainak azért, hogy a Trianonban Magyarországon elkövetett igazságtalanság jóvátételében mellénk állottak és végül vértelen döntéssel a magyarság millióit segítették visszajutni az anyaországához.

Bízom abban, hogy az amerikai magyarság megérti és értékeli erőlködjésünket, tovább támogat és kiáll igazunkért a világ színe előtt. És Magyarország nem volt — hanem lesz.”

Kozma Miklós programot adott KÁRPÁTALJÁN

Ungvár, szeptember 16. Vitéz leveli Kozma Miklós, Kárpátalja kormányzója biztosa, vasárnap délelőtt érkezett Ungvárra, hogy átvegye a kárpátaljai ügyek irányítását és vezetését. A fogadtatás a kormányzói palota márványcsarnokában folyt le, ahol a kárpátaljai közélet vezetői jelentek meg.

Iliczy Sándor főtanácsadó üdvözölte Kozma Miklóst, hangoztatta, hogy Kárpátalján tudják, hogy Kozma Miklós bőles élettapasztalataival, körültekintésével, erős és fáradhatatlan munkásságával az alkotó férfiak életkölait végezte el. Munkásságára Isten áldását kérte. Ezután Siménfalvy Árpád főispán üdvözölte Kárpátalja új kormányzója biztosa.

Az üdvözítő beszédekre vitéz leveli Kozma Miklós nagyszabású beszédben válaszolt magyar és rutén nyelven. Megemlékezett báró Perényi Zsigmond érdemeiről, majd hangoztatta, hogy Kárpátalja sorsa a magyar sors függvénye és bár semmi oka nincs Kárpátalja népének

hűségében kételkedni, még is figyelmeztet mindenkit, aki megfedelkezik lelegelemből állampolgári kötelességéről, hogy vele találja szembe magát. Megkívánja, hogy Kárpátalja tisztviselői hivatali területük népi nyelvét mielőbb megtanulják, de elvárja azt is, hogy a magyarul még nem tudó tisztviselők sürgősen elsajátítsák a magyar nyelvet. Részletesen foglalkozott a kormányzói biztos a papság, a tanítószolgák és a fiatalok problémáival és bejelentette, hogy döntései előtt mindazokat meghallgatja, akikre a kérdés tartozik vagy akiket érdemes meghallgatni.

Engem sok gyönyörű emlék és nagy feladat hívott ide, — végezte beszédét Kozma Miklós — úgy érzem, hogy az egykori kislány hazatért, a mai férfi pedig gyermekkorra fölé hajlik s mindazt az érzést és szeretetet, amelyek Kárpátaljahoz és annak népéhez kötik, felajánlja nekik, hogy értük új munkát végezhesen. Kozma Miklós beszédét viharos taps és lelkes éljenzés fogadta.

Hazug román híresztelések. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Bukarestben elterjedt hírek szerint Kolozsváron több román, köztük Hatzegian Emil és Hosszú Gyula püspököt megölték volna. Budapesti illetékes körök kijelentették, hogy a románok bántalmazásáról és megöléséről elterjedt hírek rosszindulatú közlemények, amelyek teljesen légből kapottak.

Visszaadják a románok az Erdélyből elreklvirált javakat. A román vezérkar közleménye szerint a magyar-román vegyes bizottság szeptember 25-én kezdi visszazolgáltatni az átadott területeken anakkéjén a románok által elreklvirált javakat.

Dr. Nánássy Imre halála. Dr. Nánássy Imre, Nyíradony országgyűlési képviselője 48 éves korában elhunyt Nánáson. 1892-ben Mezőtelkin született, középiskoláit, majd az egyetemet is Kolozsvárott és Debrecenben végezte. Tanulmányai befejezése után bírósági jegyző volt Debrecenben, majd Debrecenben ügyvédi irodát nyitott. 1927 óta Nyíregyházán folytatott ügyvédi gyakorlatot. A világháború idején a volt 37. közös gyalogezred kötelékében a szerb, az orosz és az olasz harctereken küzdött és több kitüntetésben részesült. 1935 márciusában független kisgazdapárti programmal lépett fel. 1936 elején választó közönségének kívánságára csatlakozott a Nemzeti Egység Pártjához és mint jó szónok, később a párt szervezési munkájából is kivette részét. A képviselőház vitáiban a bizottságok tanácskozásain és párt bizottságainak munkájában is tevékeny részt vett.

A Szentatya október havában három rádióbeszédet fog mondani. Október 13-án az Egyesült Államokban lefolyó nemzetközi Eucharisztikus kongresszus alkalmával, 19-én az Egyesült Államok missziós napján és október 27-én a perui nemzeti Eucharisztikus kongresszus alkalmával.

Codreanu özvegye és fia Bukarestben. Codreanu felesége és fia, valamint egy 28 főből álló legionárius csoport, amelynek tagjai mostanában Németországban emigrációban éltek, Bukarestbe érkeztek.

Fiaink pilótaképzésére áldozunk két fillért! Kérjük repülőbéllyegeket!

A nagyváradi tisztviselők hűségfogadalmak. A nagyváradi bírósági és pénzügyi tisztviselők, valamint a román ügyvédek egyik csoportja ünnepélyes külsőségek között elmondotta hűségfogadalmát vitéz Rajnay Károly tábornok, katonai parancsnok előtt.

Közén- és Kereskedelmi iskolai füzetek író- és rajzszerek legnagyobb raktára
a „MÉLIUSZ”
könyvkereskedésben.

Kassa ajándéka Nagyváradnak. Kassa sz. kir. város több színnyomású, művészi értékű, diszkolevelet küldött az anyaországhoz visszatért Nagyvárad város közönségének. Az okirat felső részén a kassai székesegyház látható, alatta pedig igen lelkeshangú köszöntés, amelyben Kassa sz. kir. város törvényhatósága testvéri szeretettel és meleg örömmel köszönti Nagyvárad minden rendű és rangú polgárát abból az alkalomból, hogy visszatérhetett a magyar Szentkorona uralma alá. Köszönetét fejezi ki Nagyvárad lakosságának a rabságban elszenvedett hűségéért.

A svéd választások eredménye. A svéd országgyűlési választások eredményeiről eddig a következő adatok állnak rendelkezésre: 230 mandátum közül a jobboldaliak 503.408 szavazattal 42 mandátumot kaptak. Az 1936. évi választásokhoz viszonyítva a jobboldal két mandátumot veszített. A néppárt 368.902 szavazattal 23 mandátumot kapott. Mandátumvesztésege 4. A parasztszövetség 341.354 szavazattal 28 mandátumot kapott, az 1936. évi 36-tal szemben. A szociáldemokrata párt 1.527.631 szavazattal 22 mandátumtöbblettel 134 mandátumhoz jutott, míg a szociálista párt ez alkalommal 1 mandátumot sem nyert. A kommunista párt 100.349 szavazathoz jutott. Képviselőik száma ezzel ötről háromra csökkent. (MTL.)

Újra megjelent a Magyar Szárnyak. A Horthy Miklós Nemzeti Repülő Alap támogatásával szerkesztett repülésügyi folyóirat, a Magyar Szárnyak szeptemberi második száma most jelent meg. A lap vezércikkét Ember Sándor dr. országgyűlési képviselő, míg a szokásos légikronikát most is Bisits Tibor repülőőrnagy írta. Cikket írtak még vitéz Rákosi György, Udvary Jenő, János István, Raczkó Lajos és Nagy Béla. A lap közel 60 eredeti fényképe és a szokásos rovatok mellett külön érdeklődésre tarthat számot a német, olasz és amerikai repülők munkájáról szóló beszámoló. A Magyar Szárnyak mindenütt kapható. Ára 50 fillér. Műtatványszámot a kiadóhivatal (VIII., Üllői-út 12.) ingyen küld.

Arab és zsidó csapatok Palesztina védelmére. A londoni rádió szerint külön arab és zsidó csapatokat állítanak fel Palesztina védelmére. Szükség esetén a csapatokat beosztják az angol haderőbe.

Adomány az erdélyi inségeseknek. Vasárnapi számunkban közöltük a Főméltóságú Asszony szövegét, melyben az erdélyi inségesek megsegítéséért emelte fel szavát. A felhívásra máris megmozdult Debrecen szíve. A hétfői napon Springer József Piac-utca 38. szám alatti könyv- és papírkereskedő 10 pengőt küldött be lapunk szerkesztőségébe azzal, hogy juttassuk az adományt a kívánt helyre. Amikor az adományért erdélyi testvéreink nevében köszönetet mondunk, példaképpül állítjuk oda Springer Józsefet, aki megszívlelte a nagy igazságot: kétszer ad, ki gyorsan ad.

Felszentelték a Hazatérés Templomát. Vasárnap délelőtt felszentelték fel a szabadságtéri új református templomát, a Hazatérés Templomát. A művészi ízléssel épült gyönyörű, ezerszemélyes templomban dr. Victor János lelkipástor tartotta a bevezető könyörgést. A felszentelő prédikátor Szabó Imre esperes volt. Istentisztelet után diszközgyűlést tartottak. — Hódoló táviratot küldtek a Kormányzóknak és üdvözölték az erdélyi részekkel most visszatérteket. Közgyűlés után közeléd volt.

SEGITENI AKARUNK!
A reumás bajok házi kezelése P 2.40
A visszeres láb gyógyítása — P 1.60
Ischiás és derékfájás gyógyítása P 1.80
Lúdtalp, bokasüllyedés és egyéb lábfejájdalmak gyógyítása — P 1.80
Mit kell a sportolónak saját testéről tudnia? — P 2.90
Kapható:
a DEBRECZENI UJSÁG - HAJDÚFÖLD kiadóhivatalában
Ferenc József-út 56. Telefon 21-90.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő:
Dr. Nagy Imre Benyovszky Pál
Kiadja:
AZÖLDI SAJTÓVÁLLALAT Kft.
Felelős kiadó:
Balogh István

A lei beváltása a visszacsatolt területeken

Budapest, szeptember 16. (MTI) A hivatalos lap keddi száma közli a kormány 6180—1940. M. E. sz. rendeletét a fizetési forgalom szabályozásáról a Magyar Szentkoronához visszacsatolt keleti és erdélyi országrészekben. A rendelet kimondja, hogy a lei értékre szóló bankjegyek és érmék a visszacsatolt területeken továbbra is érvényes fizetési eszközök maradnak.

Kimondja továbbá, hogy a helyi fizetési forgalomban az átszámítási árfolyam a következő: 1 pengő annyi, mint 30 lei, illetve 100 lei annyi, mint 3,33 és egyharmad pengő. A Magyar Nemzeti Bank a visszacsatolt területeken forgalomban lévő lei bankjegyeket és érméket az említett árfolyamon az általa megállapítandó határidőkön belül a pengőérték törvényes fizetési eszközeire váltja át, de csak abban az esetben, ha a bankjegyek és érmék tulajdonosa a visszacsatolt területeken lakó személy, vagy ott székhellyel bíró jogi személy, vagy cég.

Nem ilyen személy tulajdonában lévő bankjegyek, vagy érmék átváltását kérni tilos. Az átváltási határidő utolsó napján és azt követően a leire szóló pénzjegyek többé nem törvényes fizetési eszközök. Ezt az időpontot a Magyar Nemzeti Bank külön is közzé fogja tenni. A lei bankjegyeket és érméket a pénzügyminiszter további rendelkezéséig a visszacsatolt területre bevinni tilos. A rendeletben foglalt tilalmak megszegése büntetés alá esik.

Intézkedik végül a rendelet a Román Nemzeti Banknak a visszacsatolt területen lévő vagyona tekintetében olyan irányban, hogy ennek a vagyonnak kezelésére, a Román Nemzeti Bank követeleisének behajtására és kötelezettségeinek teljesítésére a Magyar Nemzeti Bankot hatalmazza fel.

SPORT

ÉRTEKES KÉT PONTOT HOZOTT HAZA A DVSC

DVSC—BVSC 63 (1:1)

A háromgólos győzelem könnyen megérezhető bennünk, ha azt gondoljuk, hogy a debreceni vasutas csapat sima győzelmet aratott vasárnap a jóképességű budapesti vasutasok ellen. A helyzet ugyanis az, hogy a második féldő derekig teljesen bizonytalan volt a mérkőzés két pontjának sorsa, sőt majdnem úgy állott a dolog, hogy a budapestiek diadalmasodnak, hiszen kétszer is magukhoz ragadták a vezetést. A DVSC azonban keményen tartotta magát és a hajrában nemcsak hogy kiegyenlített, hanem három újabb góllal biztosította be a győzelmét.

A DVSC multheti győztes csapatával veszi fel a küzdelmet. Változó játék után magához ragadja a vezetést, amennyiben a 13. percben egy sarokrúgáskor keletkezett kavarodásban Gere a hálóba kotorja a labdát. (1:0). 13 perc múlva a BVSC jobbösszekötője, Moór kiegyenlített és nem is esik több gól ebben a féldőben.

Szünet után Elek helyét cserél Gerével. Ez — amint később látni fogjuk — szerencsés húzás volt. A 3. percben ugyan Gleisza a debreceni védők távozását kihasználva, megszerzi csapatának a vezetést, ám a 11. percben Elek Sidlik átadásából bombagólt lő, sőt Moórnak a 18. percben löti gólját tíz perc múlva szintén ő egyenlíti ki. (3:3). Ettől kezdve a DVSC magához ragadja a játék irányítását, Nagy, Drab és végül Sidlik góljával biztosan nyer. (6:3).

A debreceni csapat legjobb része nagy meglepetésre a csatársor volt. Sidlik nagyszerűen irányított, Elek jobban játszott a számára szokatlan helyen, mint a fedezetsorban és ami fontos: eredményes volt. Nagynak is sokkal jobban sikerült minden, mint máskor. A csapat egyéb részei, ha nem is magaslottak ki, elfogadható nyújtottak.

Az NB. II. eredményei: Ózdi VTK—LaFC 2:2 (1:0), SalgSE—Kassa AC 4:2 (2:1), MÁVAG—MOVE T. Előre 8:0 (3:0), Rusj—MVSC 5:1 (2:1), Rákóczi SE—Ganz 2:0 (0:0), Percecs—Mátészalka 20:0 (11:0), DVSC—BVSC 63 (1:1).

A DVSC II. amatőrbajnoki mérkőzésen 3:1 (0:0) arányban vereséget szenvedett az MVTE-től.

SPORTHÍREK

Az NB. I. IV. fordulójának legnagyobb meglepetését a Kispeszt szolgáltatta. Amennyiben ötgólos győzelmet aratott a salgótarjániakon. Két nyereségre álló csapat végül örülhetett a döntőnek.

Ujpest nehéz győzelmével megőrizte vezető helyét a tabellán. Eredmények: Kispeszt—SalBTC 6:1 (3:0), WMFC—BSZKRT 3:3 (3:2), Haladás—DIMÁVAG 3:3 (3:0), Ferencváros—Törökcs 6:3 (3:2), Ujpest—Gamma 4:3 (0:1), Tokod—Szeged 3:1 (1:0), Szolnok—Elektromos 2:1 (1:0). A vasárnapi mérkőzéseket összesen 14.500 néző nézte végig, tehát kb. annyi, mint múlt vasárnap a diósgyőri Ferencváros mérkőzést egyarában.

4x200-as úszóstaffetánk európai csúcsot üszött. A Spalotaban megtartott első magyar-horvát úszóverseny kiemelkedő eredményei a következők voltak: 400 m-en Tátos 4:49.5-ös figyelemreméltó idővel győzött Zsizsek ellen, 4x200-as váltóban Magyarország csapata 9:10.6-os európai csúccsal nyert, a 100 m-es női hátúszásban Novák 1:22.3-mal csúcsot üszve győzött. A magyar-horvát vízilabdamerkőzés eredménye az első napon 3:3 volt, a második napon a magyar csapat egygólos győzelmet aratott. Végül eredményben 23:13 arányban nyertük a hivatalos pontversenyt.

A Nagyváradi SE az ottani Szent László-térről stafétát futtatott a budapesti Hősök terére. A staféta 26 tagját, valamint a kísérőket nagyszámú közönség jelenlétében ünnepélyesen fogadta az OTT és a MAC.

A torinói német-olasz atlétikai viadal eredménye 94.5:83.5 a németek javára.

A milánói nemzetközi teniszversenyen a magyar versenyzők különösen szerepelnek. A férfi egyes elődöntőjében Asboth 6:4, 6:4 arányban győzött Del Bello és Gábor 6:3, 6:4 arányban Vido ellen. A döntőben Asboth Gáborral találkozik. A két magyar versenyző a férfi párosban is döntőbe jutott. (MTI)

AZ NB. I. ÁLLÁSA:

1. Ujpest	4	4	—	—	14:6	8
2. Ferencváros	4	3	1	—	16:8	7
3. WMFC	4	2	2	—	14:8	6
4. Tokod	4	2	1	1	10:7	5
5. Szolnok	4	2	1	1	6:7	5
6. BSZKRT	4	1	2	1	11:11	4
7. SalBTC	4	1	2	1	5:8	4
8—9. Gamma	4	1	1	2	5:8	4
8—9. Haladás	4	1	1	2	10:10	3
10. DIMÁVAG	4	1	1	2	15:17	3
11. Szeged	4	1	1	2	7:9	3
12. Kispeszt	4	1	—	3	8:11	2
13. Elektromos	4	1	—	3	4:8	2
14. Törökcs	4	—	1	3	5:15	1

NB. II. ÁLLÁSA:

Tisza-csoport:

1. MÁVAG	4	4	—	—	20:5	8
2. Debreceni VSC	4	4	—	—	18:6	8
3. Rusj	4	3	1	—	15:6	7
4. Percecs	4	3	—	1	31:5	6
5. LaFC	4	2	1	1	15:11	5
6. Ózdi MOVE	4	1	2	1	9:7	4
7. B. Vasutas	4	2	—	2	10:9	4
8. Rákóczi SE	4	2	—	2	10:10	4
9. Miskolci VSC	4	1	—	3	14:11	2
10. Ganz	4	1	—	3	6:9	2
11. SalgSE	4	1	—	3	5:15	2
12. Kassai AC	4	1	—	3	4:14	2
13. M. T. Előre	4	1	—	3	3:12	2
14. Mátészalka	4	—	—	4	3:43	—

Közgazdaság

LANYHA A GABONATÖZSDE MAGPIACA

Elénk volt ma a gabonatözsde forgalma. Elkelt 200 métermáza búza és 1650 métermáza árpa. — A magpiacon élénk kínálat ellanyhította az irányzatot. A vörösköles és a tavaszi búkköny 1—1, a mák 3 pengővel olcsóbbodott. A többi magfelében tartott áron kötöttek üzletet.

Búza: 78 kg-os 23.20.

Rozs: 71 kg-os 20.20.

Zab: 41 kg-os 21.10.

Árpa: Sörárpa, kiváló 26.20, elsőrendű 25.20, sörárpa 24.20, 68 kg-os ipari 22.40, takarmány 65—66 kg. 20.40. Takarmány középminőségű 19.40.

Kukorica: Tiszántúli állomásról 24.10, egyéb állomásokról 23.05, ab Bpest közraktár 22.85.

Ferencvárosi sertésvásár. A ferencvárosi sertésvásár összfelhajtása 482 darab. Vásári állományból angol hússertésfelhajtás 411 darab. Az irányzat élénk. Árak: Szedettsertés III. 126, angol sonkasertés I. 136, exportzsír márkázott 190 fillér kilogrammonként.

Debreceni sertésvásár. Felhajtás kövér 135, eladás 128. Felhajtás sovány 590, eladás 148. Árak: Hízalóbeli nehéz 119—124, szedett nehéz malac 130—132, szedett közép malac 126—130, szedett könnyű malac 139—126, szedett silány malac 115—120, nehéz öreg 126, szedett nehéz öreg 120—126, szedett öreg 120, sovány koca 95—105, sovány süldő 105—120 fillér, választott malac párja 15—20 pengő. Irányzat: kövér élénk, sovány lanyha.

Vh 152—1940. szám.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

A debreceni kir. Járásbíróságnak 1932. évi Pk. 2862. sz. végzése folytán dr. Borzovay Jenő debreceni ügyvéd által képviselt Városi Takarékszövetkezet és Hitelintézet Rt. javára lakos ellen 1325 P. tőke, eddigi és a még felmerülő költségek, valamint az ezennel csatlakoztatott eddig jogerős zálogjogot nyert — az 1908. XLI. tc. 20. §-a alapján — alatti végrehajthatók követeleisének behajtása végett — az eddig fizetett összegek betudásával — 1940.

évi szeptember 19. napján délelőtt 9 órakor Derecskén, adós fizetésében a debreceni Járásbíróság 1932. évi P. 1360. sz. végzése folytán 1932. Pk. II. 2862. sz. végzésben 5—37. tétel alatt le- illetve felülfoglalt, 2484 pengőre becsült ingók, u. m. bolti áruk stb. nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek, esetleg becsáron alul is eladtnak az 1881. évi LX. tc. 107. és 108. §-ai értelmében.

Derecske, 1940. augusztus hó 31-én. — Király Béla kir. bír. végrehajtó. Lakása: Debrecen, Barna-u. 11. — Gk.

APROHIRDETESEK

Házasság

Úrindó férjhez menne párezer pengő hozományával 45 éven felüli állami tisztviselőhöz, vagy tanítóhoz. Övegy embergyermekkel nem akadály. — Cím: Szabó Manci, Nyiregyháza, Postastanle. 818

Betöltendő állás nőknek

Délelőttre intelligensebb gyermekleányt könnyebb házimunkára felveszek. Battyányi 16. Keresztútpütel. 853

Takarítónő

felvétetik. Arany János-utca 56. keresztpütel, balsarok. 856

Betöltendő állás férfiaknak

Fényképességét állandó vagy kiegészítő munkára keres Berzék. 1225

Tanulónak

felveszek két fiút fizetéses. Krisch kályhás-mester, Ispóty-tér 1. sz. 801

Egy

jósaládból való 18 éves kifizetőfiú felvétetik. Jelentkezési lapunk kiadó-hivatalában. 771

Tanulónak

ügyes fiút jósaládból középiskolával felvesz a Műszaki, Hunyadi tizenhét. 857

Bútorozott szoba

Kapualatti különbejárattal garzon bútorozott szoba azonnal kiadó. Zúgó-u. 4. a reáliskolánál. Ny. 1154

Különbejárattal

kis bútorozott szoba kiadó. Komlóssy-út 15. sz. 787

Kényelmes

bútorozott szoba kiadó fürdőszobahasználattal 1—2 személy részére. Simonyi-út elejénél. Cím a kiadóban. 798

Kiadó lakás 1 szobás

Kiadó egy szoba, konyha, kamara, fűskamara október 1-re. Lorántffy-u. 17. 847

Kiadó lakás 3-4-5 szobás

Központi fűtéssel ötszobás lakás novembertől kiadó. Varga-utca 1. 851

Ajánlat

ÉPÍTETŐK FIGYELMEBE! Az Alföldi Takarékszövetkezetből kikerülő mindenféle anyagokra elő lehet jelezni. A bontás folyó évi okt. 1-én megkezdődik. Érdeklődni Lorántffy-u. 32. ablak. 823

PERFI felöltő- és öltönyzövegek, minden hozzávaló, férfi divatsport és galléros ingek olcsó árban. Petriknél Szent Anna-u. 5. sz.

Teljes ellátás

Középiskolás kislányt úri család teljes ellátásra elfogad villamos megállóban. Villamos bérletéről is gondoskodik. Magoss György-tér 21., kapu alatt jobbra. 534

Kis diákiúkat vagy lányokat teljes ellátásra elvállalok. Széchenyi-u. 48. 859

Középiskolás fiút teljes ellátásra felveszek, esetleg csak lakást adok, villamoshoz közel, fürdőszobahasználattal. Cím a kiadóban. 800

Üzlet, műhely

Eladó szabadkézből jó helyen lévő fűszerüzlet az iskola-lák, templom mellett 550 pengőért. Nádudvar, Fő-utca 1158. Cím: Szemán J. Nádudvar. 819

Autó-motor kerékpár

Jókarban lévő kerékpár eladó. Kar-utca 22. Patkó. 822

Bútor

Ebédlőszekrény márványlappal, hozzávaló asztallal és bőrhúzatatos székekkel, mind kitűnő állapotban, olcsón eladó. Dobozi-utcai bérház, B. fidsz. 3. Ny. 823

Eladó egy festett hálószobabútor Vargakert-utca 11. szám alatt. 223

Hálószobák, ebédlők, kombinált szobák, konyhaberendezések Salamon bútorüzletében. Jó minőségű előnyös árak. Részletre is. Hunyadi-utca 2. sz. alatti. 824

Eladó átalak

Méhészek! Idei anyák és seprerajok eladók. Károly Ferenc József-út 26. 852

Kereslet

Ocskavaslat, fémek, mindenféle vasanyagot legmagasabb napiárban átvesz Vas- és Fémgyűjtő Központi Iroda, Pacsirta-u. 17. Telefon: 26—94. 777

Eladó ház

ELADÓ Budai Ézsaiás-utca 51. számú kétszobás, előszobás, kényelmes, család ház. 744

Egyszobás, előszobás, konyhás és ugyancsak egy szoba, konyhás, mellékhelyiségekkel álló, 370 m²-tel lelkkel ház olcsón eladó. Villanyvilágítás, 1. em. ö gyümölcs és szőlővel beültetve, kényelmes, gazdaságos. — Homokkert, Pozsony-utca 4. 850

Birtokbérlet

Haszonbérbeadó, esetleg felesbe is, vagy eladó 38 hold föld Bánkon. Értekezni Szabó ügyvédnél, Piac 68. 784

Eladó házhely

Központi Egyetemmel szemben, — ideális helyen villatelek eladó. Értekezni Piac-u. 77. Dr. Széll, L. em. 1537

300 □-öles

szép gyümölcsös telek eladó 3800 pengőért. Sesztina-utca 4. Kisállomás mellett. 558

Különféle

Zöldesszürke raglán férfikabát eladó. Komlóssy-út 15. 657

IV. osztályú

polgári iskolai könyvek eladók. Kút-utca 74. sz. 1. ajtó. F. 825

Eladó ingóság

Egy új 6-szárnyas ikerablak, egy üvegajtó, egy asztal eladó. Kar-u. 19. Ny. 826

Alföldi ruhafogas és egy mongol rókaboa eladó. Komlóssy-út 15. szám. 858

Elveszett

Elveszett Petőfi-tér 12. alatt egy fél fekete női kesztyű. Megtaláló szíveskedjék a Helyiutasúhoz, emeletre beadni. Jutalomban részesül. 855

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat Rt. műintézetének körforgógépén Igazgató: Sumogyi Gábor.